

SESIUNEA NAȚIONALĂ „FACTORUL MILITAR ÎN VIAȚA ORAȘELOR”

În zilele de 20 și 21 octombrie 1995 Muzeul județean „Teohari Antonescu” din Giurgiu a găzduit cea de a IV-a Sesiune generală a Comisiei de Istorie a Orașelor din România cu tema „Factorul militar în viața orașelor”, manifestare înscrisă într-un program mai amplu dedicat aniversării a 600 de ani de atestare a cetății Giurgiu și 400 de ani de la eliberarea ei de către Mihai Viteazul. Tema, de importanță majoră în studierea istoriei orașelor, factorul militar influențând apariția unor localități urbane în anumite locuri precise (deci și configurația rețelei orașelor în anumite zone), profilul special al unor orașe în decursul întregii lor existențe sau a unor faze anumite din evoluția lor, combinând funcțiunile militare cu alte funcțiuni în ritmul dezvoltării acestora, repercutându-se asupra structurii sociale a localităților în cauză, configurației planimetrice, componenței și specificului fondului construit din interiorul și preajma acestor localități¹, a prilejuit participanților abordarea unor aspecte multiple, evidente chiar și numai din enumerarea comunicărilor prezentate.

Manifestarea a fost salutăată, în deschidere, de către ing. Nicolae Mărculescu, președintele Consiliului județean Giurgiu, care a spus printre altele că „activitatea CIOR vine să aducă acele elemente științifice ale specificului orașelor noastre, motiv pentru care activitatea sa va trebui să fie sprijinită de toate organele locale, municipale și orașenești din România, să concluzeze direct cu Fundația Municipiilor din România”, de dr. Mircea Matei, din partea Academiei Române, dr. Paul Niedermaier, președintele CIOR, și Emil Păunescu, directorul Muzeului județean „Teohari Antonescu” din Giurgiu.

În cele două zile ale sesiunii au fost prezentate următoarele comunicări: dr. Gheorghe I. Cantacuzino (București) — *Cetățile dunărene și dezvoltarea unor centre urbane din Țara Românească* (cu referiri la cetățile Severin, Turnu și Giurgiu), dr. Paul Neidermeier (Sibiu) — *Apărarea orașelor medievale din Transilvania* (prezentând sintetic construcțiile și amenajările defensive ale unor centre urbane intercarpatice, contribuția diferitelor bresle la apărarea acestora ca și sarcinile ce reveneau primăriilor în contextul apărării localităților și prevenirii incendiilor), dr. Teodor Octavian Gheorghiu (Timișoara) — *Particularități ale apărării orașelor medievale românești extracarpatice* (cu exemplificări din Iași, Suceava, Roman, Râmniceu Sărat, București, Târgoviște), Mariana Slapac (Chișinău) — *Cetatea Albă* (susținând teza existenței la gurile Nistrului nu a unui oraș cu denumire dublă — Cetatea Albă-Cetatea Neagră (Belgorod Cern), ci a două așezări distinse cu nume anonime: Cetatea Albă (Asprocastron, Albumcastrum, Belgorod) și Cetatea Neagră (Mavrocastrum, Maocastro, Moncastru, Nigrumcastrum, Czernigrod) și completând informațiile despre prima așezare cu datele arhitecturii și urbanistului), Constantin Juan-Petri — *Cetatea Orșovei, factor militar determinant în evoluția așezării civile spre urbanism* (o sinteză asupra evoluției cetății și așezării civile respec-

tive între secolele X și XVIII, cu privire specială asupra relației cetate-oraș la mijlocul secolului al XVII-lea, încercând o localizare pe planul Orșovei vechi a informațiilor transmise de Evlija Celebi), Ileana-Maria ZBÎRNEA (București) — *Călărași, un sistem defensiv mai puțin cunoscut* (rolul subteranelor orașului în protecția populației și hranei în fața indivizilor, realizând și o ierarhizare a acestora pe baza descoperirilor întâmplătoare din ultimii ani), dr. Maria DOGARU (București) — *Arta militară și lupta de apărare a orașelor în lumina heraldicii românești*, Vasile CIOBANU (Sibiu) — *Impactul factorului militar asupra evoluției orașului Sibiu în epoca modernă și contemporană*, Judit PAL (Sibiu) — *Grănicerii și societatea târgurilor secuiești*, Petre MUNTEANU-BEȘLIU — *Evoluția fortificațiilor orașului Sibiu la sfârșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea (Turnul gros)*, Nina NEAGU (Ploiești) — *Orașul Ploiești și Mihai Viteazul, Mircea SPIRIDON (Buzău) — Factorii militari în viața localităților dintre Buzău și Teleajen*, Dan V. BAICU — *Din trecutul militar al orașului Sf. Gheorghe*, Gheorghe POPA (Alexandria) — *Orașele județului Teleorman în timpul primului război mondial*, Eugen STANESCU, IULIA STĂNESCU (Ploiești) — *Apărarea pasivă — baza continuității vieții și activității economico-sociale a orașului Ploiești în anii 1943 — 1944*, Neculai MOGHIOR (București) — *Muzeul Militar Național, factor de cultură și de istorie în viața orașului București*, Maria TRACHE (București) — *Cercul Militar Național, prezență activă în viața Capitalei*, Rodica NEGURĂ (București) — *Aspecte ale activității preoților militari în orașele de garnizoană și Michel TANASE (Paris) — Orașul Medias: 800 de ani de „evenimente” militare* (comunicare trimisă de autor și susținută de domnul Vasile CIOBANU).

Cu ocazia acestei prestigioase manifestări științifice au mai fost vernisate expozițiile „Cetatea Giurgiu — 20 de ani de cercetări arheologice” (în colaborare cu Muzeul Militar Național) și „Mihai Viteazul și epoca sa” (în colaborare cu Arhivele Statului și cu concursul colecționarului Nicolae Curdov), a fost vizitată cetatea Giurgiului, prezentarea acesteia fiind făcută de domnul colonel Dan Căpățână, care a condus timp de două decenii cercetările arheologice de aici, s-a dezvelit bustul savantului Nicolae Iorga, operă a sculptorului Mircea Ștefănescu și situat în parcul dintre Liceul „Ion Maiorescu” și catedrala „Adormirea Maicii Domnului” și au fost oferite participanților câteva noulăți editoriale locale: Nicolae Iorga și orașul Giurgiu”, Ancu DAMIAN „Mihai Viteazul și Vlașca” Ancu DAMIAN, Ion BĂLAN „Giurgiu. „Monumente istorice”, Ion VINEA „Moartea de cristal” și colecția revistei „Clio”.

— CONSTANTIN JUAN-PETROI